

Türkmenistanyň Syýahatçylyk baradaky döwlet komitetiniň başlygynyň we «Türkmenstandartlary» baş döwlet gullugynyň 2018-nji ýylyň 25-nji iýulynda çykaran 77-Ö/157-iş belgili bilelikdäki buýrugy bilen tassyklanyldy

Syýahatçylyk hyzmatlaryny sertifikatlaşdyrmagyň

T E R T I B I

I bap. Umumy düzgünler

1. Şu Syýahatçylyk hyzmatlaryny sertifikatlaşdyrmagyň Tertibi (mundan beýläk – Tertip) «Sertifikatlaşdyrmak hakynda», «Syýahatçylyk hakynda» Türkmenistanyň Kanunlaryna hem-de Türkmenistanyň beýleki kadalaşdyryjy hukuk namalaryna laýyklykda işlenilip düzüldi we Türkmenistanda syýahatçylyk hyzmatlaryny sertifikatlaşdyrmagyň tertibini kesgitleýär.

Şu Tertibiň talaplary Türkmenistanda syýahatçylyk hyzmatlaryny guramak boýunça ýuridik şahslar we syýahatçylyk hyzmatlaryny edýän fiziki şahslar tarapyndan ýerine ýetirilmegi üçin hökmanydyr.

2. Türkmenistanda syýahatçylyk hyzmatlaryny sertifikatlaşdyrmak we laýyklyk sertifikatyny bermek işi «Türkmenstandartlary» baş döwlet gullugynda döwlet akkreditasiýasyndan geçen Türkmenistanyň Syýahatçylyk baradaky döwlet komiteti (mundan beýläk – Sertifikatlaşdyrma boýunça edara) tarapyndan amala aşyrylýar.

3. Şu Tertibiň maksatlary üçin «Syýahatçylyk hakynda» Türkmenistanyň Kanunyna laýyklykda, aşakdaky düşüňjeler ulanylýar:

1) **syýahatçylyk hyzmatlary** – syýahatçylyk işiniň subýektleriniň syýahatçyny ýerleşdirmek, naharlamak, oňa ulag, maglumat-mahabat hyzmatlaryny etmek, şeýle hem syýahatçynyň talaplaryny kanagatlandyrmaga gönükdirilen beýleki hyzmatlar;

2) **Arza beriji** – sertifikatlaşdyrmak boýunça edara syýahatçylyk hyzmatlaryny sertifikatlaşdyrmak üçin ýüz tutýan ýuridik ýa-da fiziki şahslar;

3) **syýahatçylyk operatorlyk işi (syýahatoperatorlyk işi)** – syýahatçylyk işine ygtyýarnamasy bolan we syýahatçylyk agentlerine hem-de syýahatçylara syýahatçylyk önümini döretmek, öňe sürmek we durmuşa geçirmek boýunça işi amala aşyran ýuridik şahslaryň işi. Syýahatçylyk operatory çykyş syýahatçylygyny guramak boýunça hyzmatlary etmekde aýratyn hukuga eýedir;

4) **syýahatçylyk agentlik işi (syýahatagentlik işi)** – syýahatçylyk işine ygtyýarnamasy bolan we syýahatçylyk operatory tarapyndan çykyş syýahatçylygy boýunça işlenip taýýarlanylýan syýahatçylyk önüminiň öňe sürülmegini we durmuşa geçirilmegini amala aşyran ýuridik we fiziki şahslaryň işi. Syýahatçylyk agenti giriş we içerki syýahatçylyk guralanda özbaşdak işi amala aşyryýar;

5) **syýahat** – belli bir ugur boýunça takyk möhletlerde toplumlaýyn syýahatçylyk hyzmatlary bilen üpjün edilen gezelenç;

6) **giriş syýahatçylygy** – Türkmenistanda hemişelik ýaşayan adamlary hasap etmezden, daşary ýurt raýatlarynyň we raýatlygy bolmadyk adamlaryň Türkmenistanyň çäklerindäki syýahaty;

7) **içerki syýahatçylyk** – Türkmenistanyň raýatlarynyň, şeýle hem Türkmenistanda hemişelik ýaşayan daşary ýurt raýatlarynyň we raýatlygy bolmadyk adamlaryň Türkmenistanyň çäklerindäki syýahaty;

8) **syýahat ugry (marşruty)** – belli bir ugur boýunça takyk möhletlerde toplumlaýyn syýahatçylyk hyzmatlary bilen üpjün edilen gezelenjiň dowamynda syýahatçylaryň syýahatyň maksatnamasyna laýyklykda geçýän ýoly.

4. Türkmenistanda syýahatçylyk hyzmatlaryny sertifikatlaşdyrmak işi syýahatçylygyň giriş we içerki kysymlary boýunça edilýän hyzmatlaryň çäginde amala aşyrylýar.

5. Sertifikatlaşdyrmak işi ýerine ýetirilýän syýahatçylyk hyzmatlarynyň hiliniň berjaý edilişine gözegçiligi üpjün etmek, syýahatçylara hyzmatlary dogry saýlamaga ýardam bermek, olaryň bähbitlerini sertifikatlaşdyrmak boýunça kadalaşdyryjy resminamalaryň talaplaryna laýyk gelmeýän hyzmatlaryň edilmeginden goramak, syýahatçynyň janyny, saglygyny we emlägini, şeýle hem daşky gurşawy goramak maksady bilen amala aşyrylýar.

6. Türkmenistanda syýahatçylyk işini amala aşyryan ýuridik we fiziki şahslaryň her birinde belli bir syýahat ugry (marşruty) boýunça bir wagtda azyndan 10 sany (5 sany giriş we 5 sany içerki syýahat boýunça) hereket edýän syýahatçylyk hyzmatlarynyň laýyklyk sertifikatlarynyň bolmagy hökmanydyr.

7. Arza beriji, belli bir syýahat ugry (marşruty) boýunça edýän syýahatçylyk hyzmatlaryna laýyklyk sertifikatyny almak üçin, belli bir syýahat ugry (marşruty) boýunça aýratynlykda işlenilip taýýarlanylýan we şu Tertipde bellenen resminamalary Sertifikatlaşdyrmak boýunça edara tabşyrýarlar. Syýahat ugry (marşruty) işlenilip taýýarlanylýanda Türkmenistanyň bütin çäkleri göz önünde tutulmalydyr. Laýyklyk sertifikaty her bir syýahat ugry (marşruty) boýunça aýratynlykda berilýär.

8. Sertifikatlaşdyrmak boýunça edara syýahatçylyk hyzmatlaryny sertifikatlaşdyrmak işini Arza berijiniň hyzmatlarynyň laýyklygyny doly we dogry tassyklamaga mümkinçilik berýän barlag geçirmek we baha bermek usulynda geçirýär.

10. Syýahatçylyk hyzmatlaryny sertifikatlaşdyrmagy geçirmäge şular çekilip bilner:

- 1) “Türkmenstandartlary” baş döwlet gullugynyň bilermenleri;
- 2) syýahatçylyk babatda garaşsyz bilermenler we hünärmenler.

II bab. Syýahatçylyk hyzmatlaryny sertifikatlaşdyrmak işini geçirmegiň tertibi we möhletleri

11. Syýahatçylyk hyzmatlaryny sertifikatlaşdyrmak boýunça işler şu aşakdaky tapgyrlardan ybarat:

I-nji tapgyr – sertifikatlaşdyrmak üçin arzany kabul etmek;

II-nji tapgyr – sertifikatlaşdyrmak boýunça barlag we baha bermek işini geçirmek;

III-nji tapgyr – hyzmatlaryň laýyklyk sertifikatyny bermek ýa-da bermekden ýüz döndermek hakynda çözüň çykarmak;

IV-nji tapgyr – hyzmatlaryň laýyklyk sertifikatyny resmileşdirmek;

V-nji tapgyr – sertifikatlaşdyrylan hyzmatlaryň gözegçilik barlagyny geçirmek.

12. Syýahatçylyk hyzmatlaryny sertifikatlaşdyrmagyň I-nji tapgyrynda Arza beriji Sertifikatlaşdyrmak boýunça edara sanaw boýunça aşakdaky resminamalary tabşyrýar:

1) arza (bellenilen tertipde tassyklanan görnüşde);

2) Arza berijiniň esaslandyryjy resminamalary:

a) ýuridik şahs üçin – esaslandyryjy resminamalaryň nusgalary, Türkmenistanyň Ýuridik şahslarynyň ýeke-täk döwlet sanawyna girizmek baradaky şahadatnamanyň we ýeke-täk döwlet sanawyndan göçürmäniň nusgalary;

b) fiziki şahs üçin – hususy telekeçi hökmünde döwlet tarapyndan bellige alnandygy hakyndaky resminamanyň nusgasy;

3) Arza berijä Türkmenistanda syýahatçylyk işini amala aşyrmaga rugsat berýän ygtyýarnamanyň nusgasy, şeýle hem Arza beriji tarapyndan we/ýa-da onuň bilen özara hyzmatdaşlyk edýän edara-kärhanalar tarapyndan Türkmenistanyň kanunçylygynda ygtyýarlylandyrylmagy hökmany bolan beýleki hyzmatlar edilýän bolsa, şol ygtyýarnamalaryň nusgalary;

4) Arza berijiniň işgärleri barada maglumat (familiýasy, ady, atasynyň ady, doglan ýyly, wezipesi, iş tejribesi, bilimi);

5) sertifikatlaşdyrmaga degişli belli bir syýahat ugry (marşruty) boýunça Arza beriji tarapyndan işlenilip taýýarlanylýan we tassyklanylýan maksatnama. Syýahatyň maksatnamalaryna şu aşakdakylar girýär:

a) syýahatyň ugry, syýahatyň başlanýan we tamamlanýan möhleti we wagty;

b) garşylamalaryň we ugratmalaryň, syýahatçynyň ýany bilen gitmegiň tertibi;

ç) syýahatçylary gatnatmagy amala aşyrylan ulag serişdeleriniň häsiýetnamalary, gatnawlaryň birikmeleriniň (utgaşmalarynyň) möhletleri, Türkmenistanyň ulag işi hakyndaky kanunçylygy bilen göz önünde tutulan beýleki möhüm maglumatlar;

d) syýahatçylary ýerleşdirmek üçin desgalaryň häsiýetnamasy, şol sanda olaryň bolýan ýerleri, wagtlaýyn ýaşamak kadalary, şeýle hem wagtlaýyn bolýan döwletiniň (ýeriniň) kanunçylygy bilen bellenilen beýleki möhüm maglumatlar;

e) syýahatçylygyň amala aşyrylýan wagtynda syýahatçynyň naharlanmagyny üpjün etmegiň tertibi;

ä) edilýän beýleki syýahatçylyk hyzmatlarynyň sanawy we häsiýetnamasy.

6) doldurylan sowalnama (bellenilen tertipde tassyklanan görnüşde).

Arza beriji arzada we oňa goşulýan resminamalarda görkezilen maglumatlaryň dogrudygyna doly jogapkärçilik çekýär.

13. Sertifikatlaşdyrmak boýunça edara tarapyndan syýahatçylyk hyzmatlaryny sertifikatlaşdyrmak babatda döredilen toparyň jogapkär kätibi arzany hasaba alyş kitabynda hasaba alýar.

14. Arza beriji her bir syýahat ugruny aýratynlykda Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda bellenilen sertifikatlaşdyrmak babatdaky hyzmatlar üçin tölegi Sertifikatlaşdyrmak boýunça edaranyň hasaplaşyk hasabyna töläminden soň, Sertifikatlaşdyrmak boýunça edara sertifikatlaşdyrmagy geçirmegiň II-nji tapgyryna, ýagny sertifikatlaşdyrmak boýunça barlag we baha bermek işini geçirmäge girişýär.

15. Sertifikatlaşdyrmak boýunça barlag we baha bermek işi Sertifikatlaşdyrmak boýunça edaranyň başlygynyň buýrugy bilen döredilen hemişelik hereket edýän syýahatçylyk hyzmatlaryny sertifikatlaşdyrmak babatda topar (mundan beýläk – Topar) tarapyndan geçirilýär.

16. Toparyň agzalary hökmünde Sertifikatlaşdyrmak boýunça edaranyň hünärmenleri, “Türkmenstandartlary” baş döwlet gullugynyň bilermenleri we syýahatçylyk babatda garaşsyz bilermenler we hünärmenler bolup bilerler.

17. Topar:

1) arzanyň we sowalnamanyň dogry doldurylyşyny we şu Tertibiň on ikinji bölegine laýyklykda berlen resminamalaryň dolulygyny we dogrudygyny barlaýar;

2) syýahatçylyk hyzmatlaryny sertifikatlaşdyrmak boýunça barlag we baha bermek işini geçirýär;

3) Arza berijide syýahatçylyk hyzmatlaryny etmek işini guramagyň we dolandyrmagyň hil ulgamyny kesgitleýän, şeýle hem syýahatçylaryň howpsuzlygyny üpjün etmek barada kadalaşdyryjy we guramaçylyk-usulyýet resminamalarynyň toplumynyň bolmagyny barlaýar;

4) syýahatçylaryň howpsuzlygyny üpjün etmek boýunça talaplar we degişli kepillikler babatdaky resminamalary seljerýär;

5) hyzmatlaryň we edara jaýynyň kadalaşdyryjy resminamalarynyň talaplaryna hakykat ýüzünde laýyk gelşini barlaýar;

6) syýahatyň howpsuzlygyny tassyklaýan syýahatçylyk gezelenjiniň resminamalaryny: ýerleşdiriş serişdelerinde ýerleşdirmek; naharlamak; güýmenmek; dynç almak we ulag hyzmatlary baradaky şertnamalaryň, şeýle hem syýahatçylyk hyzmatlaryny ýerine ýetirmek boýunça syýahatçylyk işiniň beýleki subýektleri bilen hyzmatdaşlyk baradaky şertnamalaryň bardygyny we olaryň Türkmenistanyň kadalaşdyryjy hukuk namalaryna laýyklygyny barlaýar;

7) sarp edijiler tarapyndan arzalaryň, şikaýatlaryň bolmagy, olar boýunça görülen çäreler, hyzmatlary etmek işine berlen bahalary we beýlekileri barlaýar;

8) sarp edijä berilýän resminamalaryň we maglumatlaryň: ýollama hatynyň, syýahatyň maksatnamasynyň, hyzmatlary etmegiň tertibi hakyndaky resminamalaryň, Türkmenistanyň çägene girmek üçin zerur resminamalar, gümrük kadalary, howpsuzlyk çäreleri, ýurduň aýratynlyklary, ätiýaçlandyryş, çäklendirmeler, gadagan etmeler we beýlekiler baradaky habar beriş maglumatlaryň bolmagyny barlaýar;

9) işgärleriň wezipe hünärleriniň we gözükdirijileriniň bolmagyny barlaýar.

Sertifikatlaşdyrmak boýunça barlag we baha bermek işini geçirmek üçin, Arza beriji zerur maglumatlary Topara berýär we onuň işi üçin ähli şertleri döredýär.

18. Topar sertifikatlaşdyryş barlagynyň ähli resminamalary esasynda Arza berijiniň sertifikatlaşdyrmak boýunça işine baha berýär.

Sertifikatlaşdyrmak boýunça barlag we baha bermek işi Arza beriji tarapyndan şu Tertibiň on ikinji bölegine laýyklykda berlen resminamalar esasynda we/ýa-da hyzmatlary ýerinde barlamagyň netijesinde amala aşyrylýar.

19. Topar sertifikatlaşdyrmak boýunça hyzmatlaryň ýerine ýetirilişine baha bermek işiniň netijeleri boýunça, syýahatçylyk hyzmatlaryna laýyklyk sertifikatyny bermek ýa-da bermekden ýüz döndermek hakyndaky çözüdi çykarýar. Topar laýyklyk sertifikatyny bermek hakyndaky çözüdi çykaran ýagdaýynda, bellenen tertipde tassyklan görnüşdäki laýyklyk sertifikatyny bermek hakyndaky ykranamany düzýär (III-nji tapgyr). Arza beriji laýyklyk sertifikatyny bermek hakyndaky ykranama bilen tanyşdyrylýar we onuň nusgasy arza berijä berilýär.

20. Laýyklyk sertifikatyny bermekden ýüz dönderilen ýagdaýynda Sertifikatlaşdyrmak boýunça edara arza berijä ýüz döndermegiň sebäplerini 3 (üç) iş gününüň dowamynda ýazmaça habar berýär.

21. Şu aşakdaky ýagdaýlarda laýyklyk sertifikatyny bermekden ýüz dönderilip bilner:

1) arzanyň we sowalnamanyň nädogry we/ýa-da doly däl görnüşde doldurylmagy we şu Tertibiň on ikinji bölegine laýyklykda berlen resminamalaryň doly bolmazlygy;

2) syýahatçylyk hyzmatlary sertifikatlaşdyrylanda Arza beriji bilen özara hyzmatdaşlyk edýän edara-kärhanalaryň arasynda hyzmatlary etmek baradaky şertnamalaryň bolmazlygy;

3) Arza beriji tarapyndan Sertifikatlaşdyrmak boýunça edaranyň sertifikatlaşdyrmak babatda edýän hyzmatlary üçin tölegleriň tölenilmezligi;

4) Arza beriji tarapyndan sertifikatlaşdyrmagyň şu Tertipde bildirilýän talaplarynyň berjaý edilmezligi.

22. Sertifikatlaşdyrmak boýunça edara laýyklyk sertifikatyny bermek hakyndaky çözüdi çykaryp, laýyklyk sertifikatyny bellenen tertipde resmileşdirýär we sertifikatlaşdyrmagyň döwlet sanawyna (reýestrine) degişli ýazgy girizip, laýyklyk sertifikatyny arza berijä berýär (IV-nji tapgyr).

23. Sertifikatlaşdyrmak boýunça edaranyň syýahatçylyk hyzmatlaryny sertifikatlaşdyrmak işi boýunça I-IV tapgyrlarynyň umumy möhleti arzanyň gelip gowşan gününden başlap, bir aýdan geçmeli däl.

24. Laýyklyk sertifikaty 3 (üç) ýyl möhlet bilen berilýär. Sertifikatlaşdyrmak boýunça edara tarapyndan berilýän laýyklyk sertifikatynyň hem-de sertifikatlaşdyrmak babatda beýleki resminamalaryň görnüşleri «Türkmenstandartlary» baş döwlet gullugy bilen ylalaşmak arkaly Sertifikatlaşdyrmak boýunça edaranyň buýrugy bilen tassyklanýar.

25. Sertifikatlaşdyrmak boýunça edara, her aýyň 25-ine çenli, senenama aýynda syýahatçylyk hyzmatlaryny sertifikatlaşdyrmak boýunça berlen laýyklyk

sertifikatlar barada ýa-da olary bermekden ýüz döndermek hakyndaky çözümler barada «Türkmenstandartlary» baş döwlet gullugyna hasabat berýär. Hasabatynyň görnüşi «Türkmenstandartlary» baş döwlet gullugy bilen ylalaşylmaga degişlidir.

III bab. Syýahatçylyk hyzmatlaryny sertifikatlaşdyrylanda Arza berijä bildirilýän talaplar

26. Arza berijiniň maddy-tehniki binýadyna bildirilýän talaplar:

1) Arza berijiniň edara jaýynyň ýerleşýän ýeriniň girelgesinde onuň ady we iş tertibi barada degişli ýazgynyň bolmagy;

2) edara jaýynyň köp öýli ýaşaýyş jaýynda ýerleşen mahalynda, onuň Türkmenistanyň kanunçylygynda bellenen tertipde ýaşaýyş jaýyndan ýaşalmaýan jaýa geçirilmegi hem-de ýaşaýyş jaýynyň birinji gatynda bolmagy ýa-da birinji gatdan ýokarda, ýöne ýaşalmaýan jaýa geçirilýän öýüň gös-göni aşagynda ýerleşen jaýlar ýaşaýyş jaýlary bolup durmazlygy;

3) edara jaýynyň Arza berijä degişliligini tassyklaýan resminamalaryň bolmagy (kärende şertnamasy, hususlaşdyrylanlygy barada resminama);

4) edara jaýynda azyndan 3 (üç) iş otaglarynyň (gelyänler üçin otagyň, ýolbaşçynyň we işgärleriň iş otaglarynyň) bolmagy we olaryň degişli mebelleri bilen üpjünçiligi;

5) otaglaryň ýeterlikli derejede tebigy we emeli ýagdaýda ýykdandyrylmagy;

6) gelyänler üçin otag we işgärleriň iş otaglary bir wagtyň özünde gelyänleriň azyndan üçüsine hyzmat etmäge mümkinçilik berýän mebelleri bilen enjamlaşdyrylmagy;

7) gelyänler üçin otagyň azyndan 15 inedördül metr meýdanynyň bolmagy we witrinaly penjireler hem-de görmek üçin amatly ýerde ýerleşen maglumat beriş stendleri bilen enjamlaşdyrylmagy;

8) maglumat beriş stendinde «Syýahatçylyk hakynda», «Sarp edijileriň hukuklaryny goramak hakynda» we «Sertifikatlaşdyrmak hakynda» Türkmenistanyň Kanunlarynyň, Arza berijiniň syýahatçylyk işini amala aşyrmaga hukuk berýän ygtyýarnamasynyň nusgasynyň, laýyklyk sertifikatlarynyň nusgalarynyň (bar bolan mahaly), Arza berijiniň edýän syýahatçylyk hyzmatlarynyň sanawynyň we şol hyzmatlaryň bahasynyň, bellenen ugurlaryň (syýahatlaryň, ýörişleriň, ekskursiýalaryň) teswiriniň bolmagy;

9) resmi kagyzlary, gymmatlyklary we berk hasabatlylykdaky blankalary saklamak üçin niýetlenilen otagda seýfiň bolmagy;

10) edara jaýynda halkara we şäherara gepleşiklerini üpjün edýän azyndan üç sany aýratyn telefon aragatnaşyk kanalynyň, şeýle hem internetiň we elektron poçtanyň bolmagy;

11) edara jaýynyň azyndan iki kompýuter bilen üpjün edilmegi;

12) edara jaýynyň ýylyň bütin dowamynda 18°S-26°S ýylylyk çäklerinde temperatura düzgünini saklamaga mümkinçilik berýän ýyladyş hem-de sowadyş ulgamy bilen enjamlaşdyrylmagy;

13) edara jaýynyň ýangyn howpsuzlygy kadalarynyň talaplaryna laýyk gelyändigini tassyklaýan Türkmenistanyň Içeri işler ministrliginiň Ýangyn howpsuzlygy gullugynyň edarasy tarapyndan berlen resminamanyň bolmagy;

14) edara jaýynyň sanitariýa-epidemiologiýa kadalarynyň talaplaryna laýyk gelýändigini tassyklaýan Türkmenistanyň Saglygy goraýyş we derman senagaty ministriliginiň Döwlet arassaçylyk we keselleriň ýaýramagyna garşy göreşmek gullugynyň edarasy tarapyndan berlen resminamanyň bolmagy;

15) ähli elektrik, gaz, suw geçiriş we lagym enjamlarynyň tehniki howpsuzlyk kadalaryna laýyklykda oturdylmagy hem-de ulanylmagy;

16) öz syýahatçylaryna hyzmat etmek üçin, azyndan 10 adamlyk awtoulag serişdesiniň (awtobusyň) azyndan ikisiniň Arza berijiniň eýeçiliginde bolmagy ýa-da olaryň kärendesine alynmagy hem-de awtoulaglaryň tehniki howpsuzlygyň talaplaryna doly laýyk gelmegi.

27. Arza beriji ýuridik şahslaryň ýolbaşçylarynyň ýokary bilimi we syýahatçylyk çygrynda üç ýyldan az bolmadyk iş döwri ýa-da syýahatçylyk çygrynda orta hünär bilimi we baş ýyldan az bolmadyk iş döwri bolmalydyr.

28. Syýahatçylyk hyzmatlaryny taslamaga bildirilýän talaplar:

1) syýahatçylyk hyzmatlarynyň ähli görnüşleri sarp edijileriň saglygy, ömri we emlägi üçin howpsuz bolmalydyr;

2) belli bir syýahat ugry Arza beriji tarapyndan ulag hyzmatlaryny we syýahatçylyk toparlaryny ýa-da özbaşdak syýahatçylary wagtlaýyn ýerleşdiriş serişdelerinde ýerleşdirmek, naharlamak we ulag hyzmatlaryny guramak bilen baglanyşykly azyndan iki hyzmaty hödürlemegi göz önünde tutmalydyr;

3) ekskursiýalary geçirýän ýolbeletlerde (gid-terjimeçilerde) Türkmenistanyň kanunçylygynda bellenen tertipde berlen hünär derejesi baradaky resminamasy bolmalydyr;

4) ekskursiýalar uly möçberli, medeni hem-de taryhy häsiýete eýe bolan ynamdar maglumatlardan ybarat bolmalydyr.

Arza beriji, Sertifikatlaşdyrmak boýunça edara tarapyndan sertifikatlaşdyrylan syýahat ugurlarynyň çäklerinde, syýahatçylyk toparlary ýa-da ýekebara syýahatçy üçin guralýan gezelenjiň (ekskursiýanyň) dowamynda ýerine ýetiriljek hyzmatlaryň önünden kesgitlenilen (şol sanda syýahatçynyň islegi boýunça) ýörite maksatnamasyny tassyklaýarlar. Maksatnamada syýahatçylara ediljek hyzmatlaryň anyk görnüşleri, gezelenjiň (ekskursiýanyň) günleri boýunça çäreleriň atлары, wagty we geçirilýän ýerleri görkezilmelidir.

29. Arza beriji syýahatçylar üçin myhmanhana hyzmatlaryny amala aşyranda resmi taýdan hereket edýän, syýahatçylaryň ömrüniň, saglygynyň we emläginiň howpsuzlygyny üpjün edýän hem-de Türkmenistanyň kanunçylygynda bellenen talaplara we derejelere laýyk gelýän wagtlaýyn ýerleşdiriş serişdelerinde ýerleşdirmelidir.

30. Arza beriji syýahatçylar üçin naharlamak hyzmatlaryny diňe resmi taýdan hereket edýän jemgyýetçilik iýmiti nokatlarynda (naharhanalarda, restoranlarda, kafelerde, barlarda, söwda nokatlarynda we beýleki ýerlerde) guramalydyrlar. Syýahatçylaryň naharlanýan nokatlarynyň jemgyýetçilik iýmiti babatdaky hyzmatlary etmäge zerur bolan ygtyýarnamalarynyň, degişli rugsatnamalarynyň we kepillenmeleriniň bolmagy hökmanydyr.

Syýahatçylaryň ömrüniň we saglygynyň howpsuzlygyny üpjün etmek, şol sanda ýokanç keselleriň we köpçülikleýin ýokanç däl keselleriň (zäherlenmeleriň)

döremeginiň we ýaýramagynyň oňüni almak maksady bilen, syýahatçylary Türkmenistanyň kanunçylygy tarapyndan bellenen tertipde resmileşdirilmedik we degişli ygtyýarnamasy bolmadyk jemgyýetçilik iýmiti nokatlarynda, şol sanda hususy öýlerde naharlamak gadagandyr.

31. Syýahatçylar üçin ulag hyzmatlary guralanda, ulanylýan ulaglar tehniki taýdan gurat, ähli amatlyklar döredilen hem-de sowadyjy, ýyladyjy we howpsuzlyk enjamlary bilen üpjün edilen bolmalydyr.

IV bap. Sertifikatlaşdyrylan hyzmatlara gözegçilik

32. Sertifikatlaşdyrylan hyzmatlara gözegçilik sertifikatlaşdyrylan hyzmatlaryň döwürleýin gözegçilik barlagyny geçirmek arkaly Sertifikatlaşdyrmak boýunça edara tarapyndan amala aşyrylýar (V-nji tapgyr).

33. Sertifikatlaşdyrylan hyzmatlara gözegçilik laýyklyk sertifikatynyň hereket edýän döwründe, ýylda bir gezek geçirilýär.

34. Sertifikatlaşdyrylan hyzmatlaryň döwürleýin gözegçilik barlagyny geçirmek üçin, Sertifikatlaşdyrmak boýunça edaranyň aýratyn buýrugy bilen gözegçilik etmek baradaky iş topary döredilýär.

35. Gözegçilik etmek baradaky iş topary gözegçilik etmegiň meýilnamasyny işläp taýýarlaýar, onda barlagyň möhletleri we möçberleri görkezilýär.

36. Sertifikatlaşdyrmak boýunça edaranyň aşakdaky ýagdaýlarda meýilnamadan daşary gözegçilik barlagyny geçirmäge hukugy bardyr:

1) döwlet gözegçilik edaralary tarapyndan sertifikatlaşdyrylan hyzmatlar boýunça oňaýsyz netijeler ýüze çykarylanda;

2) sarp edijilerden sertifikatlaşdyrylan hyzmatlaryň sertifikatlaşdyryş talaplaryna laýyk gelmeýändigini baradaky maglumatlar gelip gowşanda;

3) sertifikatlaşdyrmak işinde tassyklanylýan görkezijilere täsir edip biljek hyzmatlaryň nomenklaturasynyň, hyzmaty ýerine ýetirmek işiniň, hile gözegçilik etmegiň usullarynyň üýtgändigini anyklanylanda.

37. Sertifikatlaşdyrylan hyzmatlara gözegçilik etmegiň netijeleri boýunça 2 (iki) asyl nusgada ykrarnama düzülýär we gözegçilik etmek baradaky iş toparynyň ähli agzalary tarapyndan gol çekilýär. Ykrarnamanyň bir asyl nusgasy laýyklyk sertifikatynyň eýesine berilýär.

38. Syýahatçylyk hyzmatlaryna gözegçilik etmegiň netijesinde şu Tertibiň ýa-da sertifikatlaşdyrmak babatda Türkmenistanyň beýleki kadalaşdyryjy hukuk namalarynyň talaplarynyň bozulandygy ýüze çykarylan ýagdaýynda, Sertifikatlaşdyrmak boýunça edara laýyklyk sertifikatynyň hereketini togtadýar we ol barada laýyklyk sertifikatynyň eýesine habar berýär.

V bap. Laýyklyk sertifikatynyň hereketiniň togtadylmagy ýa-da ýatyrylmagy

39. Sertifikatlaşdyrmak boýunça edara şu Tertibiň ýa-da sertifikatlaşdyrmak babatda Türkmenistanyň beýleki kadalaşdyryjy hukuk namalarynyň talaplarynyň bozulandygyny ýüze çykaran ýagdaýynda, laýyklyk sertifikatynyň eýesiniň

syýahatçylyk hyzmatlary babatdaky laýyklyk sertifikatlarynyň hereketini togtadyp ýa-da ýatyryp biler.

40. Laýyklyk sertifikatlaryň hereketi togtadylan ýagdaýynda, Sertifikatlaşdyrmak boýunça edara laýyklyk sertifikatynyň eýesine bu barada habar berýär we düzediş girizmek çärelerini ýerine ýetirmek üçin bir aý möhlet belleýär.

Sertifikatlaşdyrmak boýunça edara laýyklyk sertifikatlarynyň hereketiniň togtadylýandygy barada dahylly edaralara habar berýär.

41. Düzediş girizmek çäreleri ýerine ýetirilenden soň, laýyklyk sertifikatynyň eýesi bu barada Sertifikatlaşdyrmak boýunça edara ýazmaça habar berýär, ol bolsa gaýtadan barlagy geçirýär. Barlagyň oňaýly netijeleri bolanda Sertifikatlaşdyrmak boýunça edara laýyklyk sertifikatlarynyň hereketini dikeldýär we ol barada laýyklyk sertifikatynyň eýesine we dahylly edaralara habar berýär.

42. Laýyklyk sertifikatynyň eýesi tarapyndan düzediş girizmek çäreleri ýerine ýetirilmedik ýa-da netijesi oňaýsyz bolan ýagdaýynda, Sertifikatlaşdyrmak boýunça edara laýyklyk sertifikatynyň eýesine berlen laýyklyk sertifikatlarynyň hereketini ýatyryýar we ol barada laýyklyk sertifikatynyň eýesine we dahylly edaralara habar berýär.

43. Laýyklyk sertifikatlarynyň hereketiniň ýatyrylmagy Sertifikatlaşdyrmak boýunça edara tarapyndan sertifikatlaşdyrmagyň döwlet sanawyna degişli ýazgy girizilen pursadyndan güýje girýär. Ýatyrylan laýyklyk sertifikatlarynyň hereketi dikeldilmäge degişli däldir.

44. Syýahatçylyk işiniň subýektleri tarapyndan laýyklyk sertifikaty bolmazdan syýahatçylyk hyzmatlary amala aşyrylan halatynda, olar Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda jogapkärçilik çekýär.

VI bab. Arza-şikayatlara garamagyň tertibi hem-de jedelleriň çözülişi

45. Arza berijileriň sertifikatlaşdyrmak boýunça işleriň netijeleri bilen ýa-da sertifikatlaşdyrmak boýunça edaranyň çözümleri bilen razy bolmadyk halatynda 10 (on) senenama gününüň dowamynda Türkmenistanyň Syýahatçylyk baradaky döwlet komitetiniň Appellyasiýa toparyna arza-şikayatlar bilen ýüz tutmaga hukugy bardyr. Appellyasiýa topary arzanyň barlagynyň netijeleri boýunça Arza berijä 10 (on) senenama güni möhletde resmi görnüşde habar berýär. Arza berijiniň Appellyasiýa toparynyň barlagynyň netijeleri bilen ylalaşmadyk ýagdaýynda, Türkmenistanyň kanunçylygynda bellenen tertipde arza-şikayatlar bilen degişli edaralara ýüz tutmaga hukugy bardyr.

46. Sertifikatlaşdyrmak babatda ýüze çykýan jedeller Türkmenistanyň kanunçylygynda bellenen tertipde çözülýär.